

Bruxelles, 7. srpnja 2025.
(OR. en)

11312/25

MI 511
COMPET 695
IND 249
TELECOM 237
CONSOM 131
JAI 1040
CT 91
PI 146
AUDIO 65
DELECT 95

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	2. srpnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2025) 4340 final
Predmet:	DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../... od 1.7.2025. o dopuni Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem tehničkih uvjeta i postupaka u skladu s kojima pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebaju dijeliti podatke s provjerenim istraživačima

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2025) 4340 final.

Priloženo: C(2025) 4340 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.7.2025.
C(2025) 4340 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 1.7.2025.

o dopuni Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem tehničkih uvjeta i postupaka u skladu s kojima pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebaju dijeliti podatke s provjerenim istraživačima

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST DELEGIRANOG AKTA

Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća (Akt o digitalnim uslugama)¹ stupila je na snagu 16. studenog 2022. Tom se uredbom osigurava usklađeni pravni okvir koji se primjenjuje na sve usluge internetskog posredovanja koje se pružaju u Uniji te se nastoji stvoriti sigurniji digitalni prostor u kojem se temeljna prava učinkovito štite.

Uredba (EU) 2022/2065 uključuje poseban skup obveza za pružatelje vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, razmjerno njihovoj posebnoj ulozi i društvenom učinku u Uniji. Obvezama koje se nameću tim pružateljima nastoji se povećati njihova javna odgovornost, a uključuju obvezu održavanja javnih repozitorija oglasa, objavljivanja izvješća najmanje jednom godišnje o rezultatima procjene svih sistemskih rizika koji proizlaze iz dizajna, funkcioniranja ili upotrebe njihove usluge i povezanih sustava te o mjerama za smanjenje rizika koje su uspostavili, kao i izvješća koja proizlaze iz neovisnih revizija usklađenosti.

Člankom 40. Uredbe (EU) 2022/2065 od pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica zahtijeva se da omoguće pristup podacima koje posjeduju za potrebe regulatornog nadzora, istraživanja i kontrole koja doprinosi otkrivanju, utvrđivanju i razumijevanju sistemskih rizika u Uniji te procjeni prikladnosti, učinkovitosti i učinaka mjera za smanjenje rizika koje ti pružatelji moraju poduzeti na temelju te uredbe. Ta odredba ima dvostruki učinak: istraživači koji ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbi imat će pristup prethodno neotkrivenim ili nedovoljno otkrivenim podacima, čime će se otvoriti nove mogućnosti za istraživanje i povećati potencijal stvaranja znanja u korist svih. Ti će uvidi istodobno doprinijeti radu nadležnih tijela u obavljanju njihovih zadaća nadzora i izvršavanja, uključujući procjenu koraka koje su pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica poduzeli kako bi ispunili svoje obveze na temelju Uredbe (EU) 2022/2065.

U skladu s člankom 40. stavkom 13. Uredbe (EU) 2022/2065 Komisija donosi delegirane akte kojima se dopunjuje ta uredba utvrđivanjem tehničkih uvjeta pod kojima pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica trebaju dijeliti podatke na temelju članka 40. stavaka 1. i 4. Uredbe (EU) 2022/2065 te svrhe u koje se podaci mogu koristiti. Osim toga, u toj se odredbi navodi da se tim delegiranim aktima utvrđuju posebni uvjeti pod kojima se dijeljenje podataka s istraživačima može obavljati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i relevantni objektivni pokazatelji, postupci i, prema potrebi, neovisni savjetodavni mehanizmi kao potpora dijeljenju podataka, uzimajući u obzir prava i interese pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica i primatelja dotične usluge, uključujući zaštitu povjerljivih informacija, osobito poslovnih tajni, te očuvanje sigurnosti njihovih usluga.

Ovim delegiranim aktom utvrđuju se postupci i tehnički uvjeti koji omogućuju pružanje pristupa podacima u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065. S obzirom na važnu ulogu koju istraživači mogu imati u otkrivanju, utvrđivanju i razumijevanju sistemskih rizika u Uniji te u procjeni prikladnosti, učinkovitosti i učinka mjera za smanjenje rizika koje pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica moraju poduzeti na temelju te uredbe, cilj je ovog delegiranog akta osigurati djelotvornu i usklađenu

¹ SL L 277, 27.10.2022., str. 1.

primjenu odredbe kojom se uređuje pristup provjerenih istraživača podacima na temelju Uredbe (EU) 2022/2065.

Pravila utvrđena u ovom delegiranom aktu temelje se na postojećim praksama za pristup podacima pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, koje su uspostavljene na dobrovoljnoj osnovi. S obzirom na inovativnu prirodu mehanizma utvrđenog u članku 40. stavku 4. Uredbe (EU) 2022/2065 koji uključuje različite aktere, odnosno istraživače, koordinateure za digitalne usluge i pružatelje vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica, utvrđuju se posebni postupci za razvoj pouzdanih, dosljednih i ujednačenih praksi te zaštitu prava i interesa svih uključenih aktera.

Delegiranim aktom posebno se utvrđuju postupci koje koordinatori za digitalne usluge trebaju slijediti pri sastavljanju obrazloženih zahtjeva za pristup podacima pružateljima vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica. Na taj se način ovim delegiranim aktom pojašnjavaju i usklađuju postupci za upravljanje postupkom pristupa podacima te se uspostavlja portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama kako bi se poduprli različiti koraci u tom postupku. Nadalje, delegiranim aktom utvrđuju se pravni, organizacijski i tehnički uvjeti koje koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana treba uzeti u obzir pri utvrđivanju odgovarajućih načina pristupa za pružanje pristupa podacima. U tu se svrhu delegiranim aktom utvrđuju pravila za interakcije između koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i pružatelja vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica tijekom obrade obrazloženog zahtjeva za pristup podacima.

Cilj je delegiranog akta uspostaviti dosljedan i ujednačen postupak za pristup podacima za provjerene istraživače, čime će se zaštititi prava i interesi uključenih strana, uz odgovarajuće zaštitne mjere protiv svih oblika zlouporabe.

2. SAVJETOVANJA PRIJE DONOŠENJA AKTA

Tijekom dvije godine prije donošenja ovog delegiranog akta Komisija je prikupljala stajališta brojnih različitih dionika, uključujući pružatelje digitalnih usluga, kao što su pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih tražilica, pružatelji ostalih internetskih platformi i ostali pružatelji usluga posredovanja, ostala poduzeća, organizacije civilnog društva te stručnu skupinu članova akademske zajednice i istraživača.

Osim toga, Komisija je od 25. travnja do 31. svibnja 2023. provela javni poziv na očitovanje. Primljena su 133 odgovora u kojima su informacije o potrebama za pristupom podacima prikupljene od istraživača, pružatelja internetskih platformi, organizacija civilnog društva i ostalih zainteresiranih dionika. Pozivom su obuhvaćeni i operativni aspekti pristupa podacima, kao što su postupovni i tehnički zahtjevi za zahtjeve za pristup podacima.

Komisija je provela i ciljane savjetovanja sa specijaliziranim dionicima u području istraživanja i pristupa podacima, uključujući koordinateure za digitalne usluge, kako bi prikupila dodatna tehnička stajališta i utvrdila područja koja bi imala koristi od dodatnih specifikacija u ovom delegiranom aktu. Obavljena su savjetovanja s članovima akademske zajednice, akterima civilnog društva i pružateljima usluga posredovanja.

Nadalje, Komisija je objavila nacrt ovog delegiranog akta kako bi od 29. listopada 2024. do 10. prosinca 2024. prikupila očitovanja javnosti. Primljeno je 109 odgovora, uglavnom od istraživača, koordinatora za digitalne usluge i poduzeća.

Ovim delegiranim aktom nastoje se riješiti glavna pitanja koja su istaknuli dionici kako bi se osigurao učinkovit i usklađen postupak kojim se uravnotežuju prava i interesi svih uključenih

aktera za pružanje pristupa podacima provjerenim istraživačima kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2065.

3. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

U poglavlju I. utvrđuju se opće odredbe, odnosno predmet delegiranog akta (članak 1.) i definicije ključnih pojmova (članak 2.).

U poglavlju II. utvrđuju se obveze informiranja i kontakta u vezi s postupkom pristupa podacima. Prvo, uspostavlja se portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama (članak 3.), a zatim se utvrđuju uloge i odgovornosti za obradu osobnih podataka koja se provodi na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama (članak 4.), kao i pravila za obradu osobnih podataka na tom portalu (članak 5.). Naposljetku, utvrđuju se zahtjevi u pogledu kontaktnih točaka i informiranja javnosti o postupku pristupa podacima (članak 6.).

U poglavlju III. utvrđuju se zahtjevi za sastavljanje i obradu obrazloženih zahtjeva za pristup podacima. U njemu se navode pojedinosti o tome kako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana sastavlja obrazloženi zahtjev za pristup podacima u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065 (članak 7.), o preduvjetima za sastavljanje obrazloženog zahtjeva za pristup podacima (članak 8.), o primjerenosti načina pristupa kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima u pogledu sigurnosti podataka, povjerljivosti i zaštite osobnih podataka koji se odnose na zatražene podatke (članak 9.) te o sadržaju obrazloženog zahtjeva za pristup podacima (članak 10.). Zatim se utvrđuju zahtjevi za objavu pregleda obrazloženog zahtjeva za pristup podacima na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama (članak 11.), postupci za obradu zahtjeva za izmjenu koje podnose pružatelji vrlo velikih internetskih platformi ili vrlo velikih internetskih tražilica u skladu s člankom 40. stavkom 5. Uredbe 2022/2065 (članak 12.) i postupak posredovanja (članak 13.). Naposljetku, u njemu se utvrđuju uvjeti za savjetovanje s neovisnim stručnjacima (članak 14.).

Poglavlje IV. sadržava odredbu o uvjetima za pružanje pristupa traženim podacima provjerenim istraživačima pružanjem pojedinosti o zahtjevima u pogledu upravljanja podacima i dokumentacije o podacima koje pružatelji podataka moraju poštovati prilikom pružanja pristupa podacima (članak 15.).

Naposljetku, poglavlje V. sadržava završnu odredbu ovog delegiranog akta o stupanju na snagu (članak 16.).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 1.7.2025.

o dopuni Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem tehničkih uvjeta i postupaka u skladu s kojima pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica trebaju dijeliti podatke s provjerenim istraživačima

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ⁽²⁾, a posebno njezin članak 40. stavak 13.,

budući da:

- (1) Člankom 40. Uredbe (EU) 2022/2065 utvrđuju se pravila o pristupu podacima koji odobravaju pružatelji vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. Točnije, istraživačima koji su završili postupak omogućuje se da dokažu da ispunjavaju uvjete utvrđene u stavku 8. tog članka („provjereni istraživači”) kako bi im se omogućio takav pristup.
- (2) U skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065 provjerenim istraživačima pruža se pristup podacima kako bi mogli proučiti sistemske rizike u Uniji i procijeniti djelotvornost mjera za smanjenje tih rizika. Njihovi nalazi mogu biti vrijedan doprinos provedbi Uredbe (EU) 2022/2065 i poticati odgovornost pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica. Svrha je ove Uredbe utvrditi tehničke uvjete i postupke potrebne za omogućivanje takvog pristupa na siguran i učinkovit način koji je dosljedan za sve koordinate za digitalne usluge i na način kojim se osigurava jednako postupanje prema istraživačima i pružateljima podataka.
- (3) Kako bi se osigurala dosljednost postupka pristupa podacima za sve koordinate za digitalne usluge te kako bi taj postupak bio jasan i transparentan za sve, potrebno je stvoriti posebnu digitalnu infrastrukturu („portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama”). Portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama trebao bi istraživačima, pružateljima podataka i koordinatorima za digitalne usluge omogućiti da sudjeluju u postupku pristupa podacima, da imaju pristup relevantnim informacijama kao što su pojedinih o posebnim kontaktnim točkama i šire ih te da međusobno komuniciraju. Portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama ne bi trebalo smatrati jednim od načina pristupa koji će se koristiti za pružanje pristupa podacima na temelju obrazloženog zahtjeva.
- (4) Pružatelji podataka i istraživači koji žele sudjelovati u postupku pristupa podacima trebali bi u tu svrhu otvoriti račun na portalu za pristup podacima na temelju Akta o

² SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.

digitalnim uslugama. Kako bi se osiguralo da koordinatori za digitalne usluge mogu pristupiti informacijama dostavljenima putem portala za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama, a da pritom na trebaju otvoriti zaseban račun na portalu, portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama trebao bi biti interoperabilan sa sustavom za razmjenu informacija AGORA uspostavljenim Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2024/607³.

- (5) Kako bi se osigurala transparentnost postupka pristupa podacima za sve uključene strane i pratila djelotvornost i učinkovitost postupka pristupa podacima te usklađenost s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065 i ovom Uredbom, portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama trebao bi generirati automatske obavijesti o različitim koracima i ažuriranjima postupka.
- (6) Kako bi istraživačima pružili dosljedne informacije o postupku pristupa podacima, koordinatori za digitalne usluge trebali bi na svojim internetskim sučeljima staviti na raspolaganje lako vidljive informacije o postupku pristupa podacima, uključujući poveznice na portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama. Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje, povećala učinkovitost i olakšala komunikacija među svim stranama uključenima u postupak pristupa podacima, koordinatori za digitalne usluge potiču se da olakšaju upravljanje informacijama povezanim s postupkom pristupa podacima, među ostalim i iz jezične perspektive.
- (7) Kako bi istraživači mogli utvrditi relevantne podatke u svrhe utvrđene u članku 40. stavku 4. Uredbe (EU) 2022/2065, pružatelji podataka trebali bi staviti na raspolaganje kataloge podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama za svoje usluge. Takvi katalozi trebali bi biti lako vidljivi i dostupni na internetskim sučeljima pružatelja podataka te bi u njima trebalo opisati dostupne podatkovne resurse, njihovu strukturu podataka i metapodatke za koje se može zatražiti pristup u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065. Prilikom stavljanja na raspolaganje kataloga podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama pružatelji podataka trebali bi uzeti u obzir rizike za povjerljivost, sigurnost podataka ili zaštitu osobnih podataka koji bi mogli proizaći iz objavljivanja takvih informacija.
- (8) Kako bi se doprinijelo razvoju relevantnih istraživačkih projekata u svrhe utvrđene u članku 40. stavku 4. Uredbe (EU) 2022/2065, katalozi podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama trebali bi posebno uključivati podatke o sistemskim rizicima u Uniji koje su pružatelji podataka utvrdili u svojim godišnjim procjenama rizika u skladu s člankom 34. te uredbe, kao i podatke o svim mjerama za smanjenje rizika iz članka 35. te uredbe. Kako bi se osigurala relevantnost i pravodobnost kataloga podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama, te bi kataloge trebalo redovito ažurirati uzimajući u obzir novoutvrđene sistemske rizike i razvoj sistemskih rizika. Na primjer, trebalo bi uzeti u obzir nove rizike utvrđene nakon *ad hoc* procjene rizika u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2022/2065 ili nakon izvješća o reviziji u skladu s člankom 37. te uredbe. Kako bi se postupovno opterećenje pružatelja podataka svelo na najmanju moguću mjeru, takvi se katalozi, prema potrebi, mogu osloniti na postojeće resurse za dokumentaciju o podacima koji se upotrebljavaju za druge svrhe i publike, kao što su oglašavanje, stvaranje sadržaja ili razvoj aplikacija trećih strana.

³ Provedbena uredba Komisije (EU) 2024/607 od 15. veljače 2024. o praktičnim i operativnim rješenjima za funkcioniranje sustava za razmjenu informacija u skladu s Uredbom (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 2024/607, 16.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/607/oj).

Katalozi podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama ne bi trebali biti iscrpni i stoga ne bi trebali obvezivati niti ograničavati istraživače podnositelje zahtjeva u njihovim zahtjevima za pristup podacima.

- (9) Kako bi se koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana olakšalo utvrđivanje načina pristupa i smanjilo ukupno opterećenje postupka pristupa podacima za sve uključene aktere, pružatelji podataka trebali bi objaviti predložene načine pristupa podacima opisanima u katalozima podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama. Ti predloženi načini pristupa trebali bi biti razmjerni osjetljivosti podataka i uključivati informacije o mogućim tehničkim, organizacijskim i pravnim uvjetima koje pružatelji podataka smatraju primjerenima kako bi se omogućilo pružanje podataka. Načini pristupa koje predlažu pružatelji podataka ne bi trebali obvezivati koordinate za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, koji bi trebali ostati nadležni za utvrđivanje odgovarajućih načina pristupa.
- (10) Kako bi se osiguralo jednako postupanje sa zahtjevima za pristup podacima, neovisno o koordinatoru za digitalne usluge kojem je zahtjev za pristup podacima podnesen ili od kojeg potječe obrazloženi zahtjev, trebalo bi odrediti vremenski okvir za sastavljanje obrazloženih zahtjeva kako bi se osigurala dosljednost među svim koordinatorima za digitalne usluge. Ako je za sastavljanje obrazloženog zahtjeva potrebno dodatno vrijeme, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi o tome obavijestiti glavnog istraživača i navesti razloge za kašnjenje. Takvi razlozi mogu uključivati potrebu za dodatnim provjerama koordinatora za digitalne usluge iz istraživačke organizacije ili u državi poslovnog nastana, na primjer ako zahtjevi za pristup podacima podrazumijevaju međunarodne prijenose podataka ili ako je koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana utvrdio potencijalne rizike za sigurnost Unije u slučaju dijeljenja podataka. Kako bi se uskladili i koraci u postupku pristupa podacima koji prethode sastavljanju obrazloženih zahtjeva, uključujući procjenu zahtjeva za pristup podacima i dodjelu statusa provjerenog istraživača, koordinate za digitalne usluge potiče se da u okviru Europskog odbora za digitalne usluge razviju dosljedan i koordiniran način rada, uključujući zajedničke operativne kriterije.
- (11) Kako bi se pojednostavnili postupci za sastavljanje obrazloženih zahtjeva, od svih koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebalo bi zahtijevati da provjere jesu li određeni zajednički elementi postupka pristupa podacima propisno obuhvaćeni zahtjevima za pristup podacima. U tu bi svrhu koordinatori za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebali provjeriti jesu li svi istraživači podnositelji zahtjeva koji su navedeni u zahtjevu za pristup podacima dokazali svoju pripadnost istraživačkoj organizaciji, na primjer dostavom dokumentiranih dokaza o ugovorima o radu ili bilo kojem drugom obliku pravne povezanosti s istraživačkom organizacijom. Koordinatori za digitalne usluge u državi poslovnog nastana također bi trebali provjeriti jesu li istraživači podnositelji zahtjeva dokazali svoju neovisnost od komercijalnih interesa, primjerice izjavom u tu svrhu.
- (12) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti je li financiranje istraživačkog projekta za koji se traže podaci otkriveno u zahtjevu za pristup podacima. Informacije koje dostavljaju istraživači podnositelji zahtjeva trebale bi uključivati pojedinosti o doprinosima, kao što su subjekt koji osigurava financiranje, iznos, priroda i trajanje doprinosa, među ostalim je li financiranje već dodijeljeno ili je zahtjev za financiranje još u postupku evaluacije, kao i, prema potrebi, relevantna upućivanja na projekte koje financira Unija. Prema potrebi, zahtjev

za pristup podacima trebao bi uključivati i ishode evaluacija koje su proveli subjekt ili subjekti koji osiguravaju financijska sredstva.

- (13) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti opisuje li se u zahtjevu za pristup podacima način odabira podataka i formata podataka, s obzirom na zahtjeve u pogledu nužnosti i proporcionalnosti svrhe predviđenog istraživanja. Ako su traženi podaci dostupni i iz drugih izvora, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi procijeniti je li zahtjev za takve podatke u zahtjevu za pristup podacima obrazložen, uzimajući u obzir informacije iz zahtjeva za pristup podacima. Moguća obrazloženja mogu uključivati dokaze o lošoj kvaliteti ili nepouzdanosti takvih podataka koji proizlaze iz drugih izvora ili o neprikladnosti formata u kojem se takvi podaci mogu preuzeti iz drugih izvora za potrebe istraživačkog projekta, što bi ometalo provedbu istraživačkog projekta. Podaci koji se mogu zatražiti za proučavanje sistemskih rizika ili njihovo smanjenje u Uniji mogli bi se u budućnosti promijeniti. Trenutačni primjeri takvih podataka uključuju podatke povezane s korisnicima usluga, kao što su informacije o profilima, mreže odnosa, izloženost sadržaju na pojedinačnoj razini i povijest angažmana; podatke o interakciji kao što su komentari ili drugi angažmani; podatke povezane s preporukama sadržaja, uključujući podatke koji se upotrebljavaju za personalizaciju preporuka; podatke povezane s ciljanim oglašavanjem i izradom profila, uključujući podatke o troškovima po kliku i druge mjere koje se odnose na cijene oglašavanja; podatke povezane s ispitivanjem novih značajki prije njihova uvođenja, uključujući rezultate A/B ispitivanja; podatke povezane s moderiranjem sadržaja i upravljanjem sadržajem, kao što su podaci o algoritamskim ili drugim sustavima i postupcima za moderiranje sadržaja, uključujući zapisnike promjena, arhive ili repozitorije u kojima se dokumentira moderirani sadržaj, uključujući račune te podatke o cijenama, količinama i značajkama robe ili usluga koje pružatelj podataka pruža ili u kojima posreduje.
- (14) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti pruža li zahtjev za pristup podacima dovoljno informacija kojima se dokazuje da je istraživač sposoban ispuniti posebne zahtjeve u pogledu povjerljivosti, sigurnosti i zaštite osobnih podataka kad je riječ o traženim podacima, utvrđuju li se njime mogući rizici koji proizlaze iz pristupa takvim podacima i njihove obrade za potrebe istraživanja te dokumentiraju li se u njemu predloženi načini pristupa, uključujući pravne, organizacijske i tehničke uvjete koji će se uspostaviti kako bi se utvrđeni rizici sveli na najmanju moguću mjeru, na primjer pismom o preuzimanju obveze istraživačke organizacije kojim se potvrđuje pristup sredstvima koja mogu predstavljati relevantne zaštitne mjere ili drugim popratnim dokumentima.
- (15) Ako se zatraže osobni podaci, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti sadržava li zahtjev za pristup podacima informacije o pravnoj osnovi za obradu osobnih podataka, uključujući posebne kategorije osobnih podataka, ako je primjenjivo, te je li takva pravna osnova u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (e) ili (f) i, ako je primjenjivo, člankom 9. stavkom 2. točkom (g) ili (j) Uredbe (EU) 2016/679. Osim toga, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti sadržava li zahtjev za pristup podacima dostatne naznake da su istraživači procijenili rizike za zaštitu osobnih podataka. Na primjer, to bi se moglo dokazati procjenom učinka na zaštitu podataka u smislu članka 35. te uredbe. Kako bi se osiguralo da se osobnim podacima može pristupiti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, koordinatorima za digitalne usluge trebalo bi dopustiti savjetovanje s relevantnim nadzornim tijelima osnovanima na temelju članka 51. te uredbe, koja su i dalje nadležna za procjenu usklađenosti s Uredbom (EU) 2016/679.

- (16) Kako bi se olakšalo sastavljanje obrazloženog zahtjeva i očuvala cjelovitost informacija uključenih u zahtjev za pristup podacima, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provjeriti sadržava li zahtjev za pristup podacima sažetak. Takav sažetak trebao bi sadržavati pregled informacija koje će biti dio obrazloženog zahtjeva, objavljenog na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama, u slučajevima u kojima procjena zahtjeva za pristup podacima dovede do sastavljanja obrazloženog zahtjeva.
- (17) Kako bi se osiguralo da su načini pristupa koje utvrdi koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana prikladni za rješavanje pitanja osjetljivosti određenih podataka zatraženih u zahtjevu za pristup podacima, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi provesti procjenu svakog pojedinačnog slučaja na temelju informacija navedenih u zahtjevu za pristup podacima. Načini pristupa utvrđeni u obrazloženom zahtjevu trebali bi biti primjereni za ispunjavanje zahtjeva u pogledu sigurnosti podataka, povjerljivosti podataka i zaštite osobnih podataka te istodobno omogućiti postizanje istraživačkih ciljeva istraživačkog projekta. Pristup podacima može se ostvariti, na primjer, prijenosom podataka provjerenim istraživačima putem odgovarajućeg sučelja i odgovarajuće pohrane podataka, prijenosom podataka u sigurno okruženje za obradu i pohranom u tom sigurnom okruženju kojim upravlja pružatelj podataka ili pružatelj podataka treće strane i kojem provjereni istraživači imaju pristup, ali u kojem se podaci ne prenose provjerenim istraživačima, ili drugim načinima pristupa koje pružatelj podataka treba uspostaviti ili olakšati. Prilikom utvrđivanja načina pristupa koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi navesti i sve pravne, tehničke ili organizacijske uvjete koji se odnose na pristup. U slučajevima u kojima pružanje pristupa uključuje prijenos osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama u smislu poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679, načini pristupa trebali bi uključivati i informacije o potrebi za uspostavom odgovarajućeg mehanizma prijenosa kako bi se osiguralo da pružatelj podataka poduzme potrebne mjere za usklađivanje s tom uredbom.
- (18) Kako bi se osiguralo da su načini pristupa podacima primjereni za rješavanje pitanja posebnih osjetljivosti u smislu zaštite podataka, sigurnosti podataka ili povjerljivosti, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi, na temelju informacija primljenih u zahtjevu za pristup podacima, moći zahtijevati da se pristup podacima omogući putem sigurnih okruženja za obradu. U takvim slučajevima koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi osigurati da odabrano okruženje funkcionira u skladu s najprikladnijom tehnologijom i da provjerenim istraživačima omogućuje da ostvare ciljeve svojih istraživanja.
- (19) Kako bi se osigurala dosljednost informacija koje koordinatori za digitalne usluge u državi poslovnog nastana dostavljaju pružateljima podataka, potrebno je utvrditi sadržaj obrazloženih zahtjeva.
- (20) Kako bi se zaštitili interesi pružatelja podataka i smanjila učestalost zahtjeva za izmjenu tijekom vremena te istraživačima olakšalo sastavljanje relevantnih zahtjeva za pristup podacima, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, koji je izdao predmetne obrazložene zahtjeve, trebao bi na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama objaviti pregled svakog obrazloženog zahtjeva, uključujući sve njegove izmjene i ažuriranja.
- (21) Kako bi se osiguralo da koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ima relevantne informacije za evaluaciju zahtjeva za izmjenu i kako bi se olakšao ujednačen pristup evaluaciji zahtjeva za izmjenu, od pružatelja podataka trebalo bi

zahtijevati da navede razloge za takav zahtjev, kako je navedeno u članku 40. stavku 5. Uredbe (EU) 2022/2065. Točnije, prilikom procjene zahtjeva za izmjenu podnesenog na temelju nedostatka pristupa pružatelja podataka podacima koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi moći ispitati je li navodna nemogućnost propisno obrazložena, na primjer nepostojanjem traženih podataka ili tehničkim ograničenjima kao što je šifriranje, te bi trebao imati informacije potrebne kako bi se razmotrilo je li nedostatak pristupa trajan ili privremen. U tom bi pogledu trebalo biti jasno da se komercijalna razmatranja ne bi trebala smatrati razlogom za automatsko odbijanje pristupa traženim podacima, već razlogom za izmjenu načina pružanja pristupa podacima, što može dovesti do nametanja dodatnih zahtjeva u pogledu sigurnosti i povjerljivosti podataka.

- (22) Kako bi se osiguralo učinkovito rješavanje sporova i potaknulo utvrđivanje obostrano prihvatljivog rješenja, pružatelji podataka trebali bi nakon zahtjeva za izmjenu moći zatražiti od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da sudjeluju u posredovanju. Takvo sudjelovanje trebalo bi biti dobrovoljno tijekom cijelog postupka posredovanja i ne bi trebalo rezultirati obvezujućim ishodom za koordinate za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, koji ostaju nadležni za odlučivanje o zahtjevima za izmjenu. Sve strane uključene u postupak posredovanja trebale bi sudjelovati u dobroj vjeri i nastojati postići pravedan i uzajamno prihvatljiv dogovor.
- (23) Kako bi se spriječilo da se postupkom posredovanja na neodređeno vrijeme produlji postupak pristupa podacima, slanje pisanog zahtjeva za posredovanje, odabir posrednika i sam postupak posredovanja trebali bi se provesti u utvrđenim rokovima. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebali bi odrediti rok za postupak posredovanja u vezi s određenim obrazloženim zahtjevom, a posrednik bi trebao biti ovlašten prekinuti postupak posredovanja u posebnim okolnostima.
- (24) Kako bi se očuvalo uzajamno povjerenje među stranama uključenima u posredovanje, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi osigurati da predloženi posrednik ispunjava zahtjeve nepristranosti i neovisnosti i da posjeduje relevantno stručno znanje o predmetu posredovanja.
- (25) Kako bi se olakšalo informirano i djelotvorno donošenje odluka u vezi s postupkom pristupa podacima, koordinatori za digitalne usluge trebali bi imati mogućnost zatražiti stručna mišljenja o određenim elementima postupka pristupa podacima, kao što su utvrđivanje načina pristupa, uključujući odgovarajuća sučelja, sastavljanje obrazloženog zahtjeva i zahtjevi pružatelja podataka za izmjenu. Stručnjaci s kojima se savjetuje trebali bi imati dokazano stručno znanje u području o kojem se traži njihovo mišljenje te bi trebali biti neovisni. Točnije, ne bi trebali biti u sukobu interesa koji proizlazi, na primjer, iz veza s istraživačima podnositeljima zahtjeva ili s pružateljem podataka.
- (26) Kako bi se povećala transparentnost i omogućilo koordinatorima za digitalne usluge da nadgrade svoje stručno znanje stečeno tijekom vremena, svaki zahtjev za stručno savjetovanje i daljnje postupanje koje iz njega proizlazi trebali bi biti evidentirani u sustavu AGORA.
- (27) Kako bi se olakšao djelotvoran nadzor usklađenosti s uvjetima utvrđenima u obrazloženom zahtjevu, pružatelj podataka trebao bi koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u roku od tri radna dana obavijestiti o datumu na koji je provjerenim istraživačima omogućen pristup i o datumu prekida pristupa.

- (28) Kako bi provjerenim istraživačima omogućili da tražene podatke upotrebljavaju za potrebe istraživanja i kako bi pružili relevantne informacije o kontekstu, pružatelji podataka trebali bi provjerenim istraživačima dostaviti relevantne metapodatke i dokumentaciju u kojoj se opisuju podaci koji su stavljeni na raspolaganje, kao što su šifrnici, zapisnici promjena i dokumentacija o strukturi.
- (29) Kako bi se provjerenim istraživačima olakšalo smisleno istraživanje, među ostalim omogućivanjem kombiniranja traženih podataka s podacima dostupnima iz drugih izvora, pružatelji podataka ne bi trebali nametati nikakva ograničenja u analitičkim alatima koje upotrebljavaju provjereni istraživači, uključujući relevantne biblioteke softvera, te ne bi trebali nametati zahtjeve za arhiviranje, pohranu, osvježavanje i brisanje, osim ako su izričito navedeni u načinima pristupa utvrđenima u obrazloženom zahtjevu.
- (30) Ako podaci pruženi provjerenim istraživačima uključuju osobne podatke u smislu članka 4. Uredbe (EU) 2016/679, pružatelj podataka trebao bi poštovati pravila utvrđena u toj uredbi. Točnije, člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065 stvara se pravna obveza u smislu članka 6. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2016/679 za svaku obradu osobnih podataka koja je potrebna kako bi pružatelj podataka omogućio pristup podacima navedenima u obrazloženom zahtjevu. Ako se obrađuju posebne kategorije osobnih podataka u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2016/679, ova Uredba ispunjava zahtjev iz članka 9. stavka 2. točke (g) Uredbe (EU) 2016/679.
- (31) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ te je on dao mišljenje 4. prosinca 2024.
- (32) Nakon savjetovanja s Europskim odborom za digitalne usluge u skladu s člankom 40. stavkom 13. Uredbe (EU) 2022/2065 i nakon njegova odobrenja,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuju se postupci i tehnički uvjeti kojima se provjerenim istraživačima omogućuje pristup podacima u posjedu pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i vrlo velikih internetskih tražilica, u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065, a posebno:

- (a) tehnički uvjeti za razvoj i funkcioniranje portala za pristup podacima;

⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (b) postupci i tehnički uvjeti za upravljanje postupkom pristupa podacima koje provode koordinatori za digitalne usluge i pružatelji podataka;
- (c) zahtjevi za sastavljanje obrazloženih zahtjeva i procjenu zahtjeva za izmjenu;
- (d) tehnički uvjeti za pružanje pristupa podacima koje provode pružatelji podataka.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 4. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 3. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. Primjenjuju se i sljedeće definicije:

- (1) „zahtjev za pristup podacima” znači informacije i relevantna dokumentacija koju istraživači podnositelji zahtjeva dostavljaju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili koordinatoru za digitalne usluge u državi članici istraživačke organizacije s kojom je povezan glavni istraživač kako bi za određeni istraživački projekt koji uključuje pristup podacima u posjedu pružatelja podataka dobili status „provjerenog istraživača” iz članka 40. stavka 8. prvog podstavka Uredbe (EU) 2022/2065;
- (2) „postupak pristupa podacima” znači koraci i postupci koji mogu dovesti do pružanja pristupa podacima kako je navedeno u članku 40. stavku 4. Uredbe (EU) 2022/2065;
- (3) „istraživač podnositelj zahtjeva” znači svaka fizička osoba koja podnosi zahtjev za pristup podacima iz članka 40. stavka 4. Uredbe (EU) 2022/2065, pojedinačno, u skupini ili kao dio subjekta;
- (4) „glavni istraživač” znači istraživač podnositelj zahtjeva koji podnosi zahtjev za pristup podacima u vlastito ime ili u ime subjekta ili skupine istraživača podnositelja zahtjeva;
- (5) „pružatelj podataka” znači pružatelj vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice koji je tako određen u skladu s člankom 33. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065 i kojem se može uputiti obrazloženi zahtjev;
- (6) „obrazloženi zahtjev” znači obrazloženi zahtjev za pristup podacima u skladu s člankom 40. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065;
- (7) „zahtjev za izmjenu” znači zahtjev za izmjenu u skladu s člankom 40. stavkom 5. Uredbe (EU) 2022/2065 koji pružatelj podataka podnosi koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nakon primitka obrazloženog zahtjeva;
- (8) „sigurno okruženje za obradu” znači sigurno okruženje za obradu kako je utvrđeno u članku 2. točki 20. Uredbe (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća⁶.

⁵ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁶ Uredba (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o europskom upravljanju podacima i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podacima), SL L 152, 3.6.2022., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj>).

POGLAVLJE II.

OBVEZE INFORMIRANJA I KONTAKTA

Članak 3.

Portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama

1. Komisija uspostavlja i na poslužitelju smješta portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
2. Portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama ima sljedeće funkcije:
 - (a) podupire i pojednostavnjuje upravljanje postupkom pristupa podacima za istraživače, pružatelje podataka i koordinateure za digitalne usluge;
 - (b) služi kao središnja digitalna točka za informacije o postupku pristupa podacima i olakšava razmjenu informacija u skladu s ovom Uredbom među istraživačima podnositeljima zahtjeva, provjerenim istraživačima, pružateljima podataka i koordinatorima za digitalne usluge.
3. Portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama interoperabilan je sa sustavom za razmjenu informacija AGORA uspostavljenim Provedbenom uredbom (EU) 2024/607. Koordinator za digitalne usluge u sustavu AGORA imaju pristup informacijama dostavljenima putem portala za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
4. Pružatelji podataka imaju račun na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
5. Kako bi sudjelovali u postupku pristupa podacima, istraživači podnositelji zahtjeva imaju račun na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.

Članak 4.

Uloge i odgovornosti za obradu osobnih podataka na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama

- (1) Koordinator za digitalne usluge zasebni su voditelj obrade u pogledu obrade osobnih podataka koju provode radi upravljanja postupkom pristupa podacima i objavljivanja relevantnih informacija.
- (2) Komisija je izvršitelj obrade osobnih podataka koji se obrađuju na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
- (3) Odgovornosti Komisije kao izvršitelja obrade za aktivnosti obrade podataka koje se provode na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama utvrđene su u Prilogu.

Članak 5.

Obrada osobnih podataka na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama

1. Ako se osobni podaci registriraju i razmjenjuju putem portala za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama, obrada se provodi samo u onoj mjeri u kojoj je to razmjerno i nužno za potrebe postupka pristupa podacima i objave relevantnih informacija.
2. Osobni podaci se na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama obrađuju samo kad je riječ o sljedećim kategorijama ispitanika:
 - (a) fizičke osobe koje imaju račun na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama;
 - (b) fizičke osobe čiji su osobni podaci sadržani na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama ili u bilo kojoj drugoj razmjeni podataka u skladu s ovom Uredbom kad je riječ o postupku pristupa podacima.
3. Osobni podaci se na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama obrađuju samo kad je riječ o sljedećim kategorijama osobnih podataka:
 - (a) podaci o identitetu, kao što su ime, korisnička identifikacijska oznaka;
 - (b) podaci za kontakt kao što su adresa, adresa e-pošte, kontaktni podaci;
 - (c) osobni podaci sadržani u dokumentaciji kojom se dokazuje pripadnost istraživačkoj organizaciji i sve ostale osobne informacije koje se smatraju potrebnima za sudjelovanje u postupku pristupa podacima.
4. Osobni podaci iz stavka 1. obrađuju se pomoću IT infrastrukture smještene u Europskom gospodarskom prostoru.

Članak 6.

Kontaktne točke i javne informacije o postupku pristupa podacima

1. Svaki koordinator za digitalne usluge i svaki pružatelj podataka uspostavljaju posebnu kontaktnu točku čija je zadaća pružanje informacija i podrške u vezi s postupkom pristupa podacima.
2. Koordinator za digitalne usluge i pružatelji podataka u najkraćem mogućem roku obavješćuju Komisiju o svojim kontaktnim točkama. Komisija objavljuje pojedinosti o kontaktnim točkama iz stavka 1. na javnom sučelju portala za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
3. Svaki koordinator za digitalne usluge na svojem internetskom sučelju stavlja na raspolaganje lako vidljive pojedinosti o kontaktnoj točki uspostavljenoj na temelju stavka 1. zajedno s poveznicom na portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama.
4. Pružatelji podataka na svojim internetskim sučeljima stavljaju na raspolaganje sljedeće lako vidljive informacije:
 - (a) pojedinosti o kontaktnoj točki koju su uspostavili u skladu sa stavkom 1.;

- (b) poveznicu na portal za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama;
 - (c) katalog podataka na temelju Akta o digitalnim uslugama, u kojem su opisani podatkovni resursi kojima se može pristupiti u svrhe utvrđene u članku 40. stavku 4. Uredbe (EU) 2022/2065 te njihova struktura podataka i metapodaci;
 - (d) predložene načine pristupa podacima u katalogu u skladu s točkom (c), koji su primjereni razini osjetljivosti pojedinih podatkovnih resursa.
5. Informacije iz stavka 4. točaka (c) i (d) redovito se ažuriraju, posebno kako bi se uzeli u obzir podaci o procjenama rizika provedenima na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2022/2065 i revizijama provedenima na temelju članka 37. te uredbe.

POGLAVLJE III.

ZAHTJEVI ZA SASTAVLJANJE I OBRADU OBRAZLOŽENIH ZAHTJEVA

Članak 7.

Sastavljanje obrazloženog zahtjeva

1. U roku od 80 radnih dana od podnošenja zahtjeva za pristup podacima koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, uzimajući u obzir preduvjete utvrđene u članku 8. i, prema potrebi, sve ostale procjene relevantne za te svrhe, odlučuje može li se sastaviti obrazloženi zahtjev i poduzima jednu od sljedećih mjera:
 - (a) sastavlja obrazloženi zahtjev, podnosi ga pružatelju podataka i obavješćuje glavnog istraživača o podnošenju obrazloženog zahtjeva;
 - (b) obavješćuje glavnog istraživača o razlozima zbog kojih obrazloženi zahtjev nije mogao biti sastavljen.
2. Ako je u opravdanim slučajevima koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana potrebno dodatno vrijeme za sastavljanje obrazloženog zahtjeva, on o tome u najkraćem mogućem roku obavješćuje glavnog istraživača te navodi razloge za kašnjenje i novi datum za poduzimanje mjera iz stavka 1.

Članak 8.

Preduvjeti za sastavljanje obrazloženog zahtjeva

1. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana odlučuje može li se obrazloženi zahtjev sastaviti uzimajući u obzir sljedeće elemente:
 - (a) za svakog istraživača podnositelja zahtjeva:
 - i. potvrdu pripadnosti istraživačkoj organizaciji kako je utvrđena u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća⁷;

⁷ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>).

- ii. izjavu o neovisnosti od komercijalnih interesa relevantnih za određeni projekt za koji se traže podaci;
 - iii. obvezu da svoje rezultate istraživanja besplatno stave na raspolaganje javnosti.
- (b) informacije o financiranju istraživačkog projekta za koji se traže podaci;
 - (c) opis traženih podataka, uključujući format, opseg i, ako je moguće, posebne attribute, relevantne metapodatke i dokumentaciju o podacima, uzimajući u obzir i informacije stavljene na raspolaganje u skladu s člankom 6. stavkom 4. ove Uredbe;
 - (d) informacije o nužnosti i razmjernosti pristupa podacima i informacije o vremenskim okvirima istraživanja za koje se traže podaci;
 - (e) informacije o utvrđenim rizicima u smislu povjerljivosti, sigurnosti podataka i zaštite osobnih podataka u vezi s podacima kojima bi se pristupilo, opis tehničkih, pravnih i organizacijskih mjera koje će se uvesti, uključujući, ako je moguće, predložene načine pristupa, kako bi se ti rizici smanjili prilikom obrade traženih podataka;
 - (f) opis istraživačkih aktivnosti koje će se provoditi s traženim podacima;
 - (g) sažetak zahtjeva za pristup podacima koji sadržava sljedeće elemente:
 - i. temu istraživanja;
 - ii. pružatelja podataka od kojeg se traže podaci;
 - iii. opis traženih podataka, kako je navedeno u točki (c).

Članak 9.

Načini pristupa

1. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana utvrđuje načine, uključujući tehničke, pravne i organizacijske mjere, koje pružatelj podataka treba upotrebljavati za pružanje pristupa podacima provjerenim istraživačima.
2. Koordinatorima za digitalne usluge dopušteno je savjetovanje s relevantnim nadzornim tijelima osnovanima na temelju članka 51. Uredbe (EU) 2016/679.
3. Prilikom utvrđivanja načina pristupa koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana uzima u obzir informacije navedene u zahtjevu za pristup podacima, posebno informacije iz članka 8. točke (e), uzimajući u obzir i prava i interese pružatelja podataka i primatelja predmetne usluge, uključujući zaštitu povjerljivih informacija i poslovnih tajni te održavanje sigurnosti njihove usluge i informacija koje pružatelji podataka stavljaju na raspolaganje u skladu s člankom 6. stavkom 4. točkom (d).
4. Osim elemenata iz stavka 3., koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana prilikom utvrđivanja načina pristupa uzima u obzir sljedeće elemente:
 - (a) ako pristup uključuje obradu osobnih podataka:
 - i. procjenu rizika povezanih s obradom osobnih podataka kako je opisano u članku 8. točki (e), uključujući, ako je primjenjivo, procjene učinka na zaštitu podataka u smislu članka 35. Uredbe (EU) 2016/679;

- ii. predviđene tehničke i organizacijske mjere podnesene u skladu s člankom 8. točkom (e);
 - (b) relevantne mjere sigurnosti mreže, šifriranje, mehanizme kontrole pristupa, politike izrade sigurnosnih kopija, mehanizme za cjelovitost podataka, planove za rješavanje incidenata;
 - (c) ako je primjenjivo, informacije o predviđenom razdoblju pohrane i relevantnim planovima za uništavanje podataka;
 - (d) sve organizacijske mjere kao što su postupci internog preispitivanja, ograničenja prava pristupa i razmjena informacija;
 - (e) sve predložene ugovorne klauzule, kao što su ugovori o neotkrivanju podataka, ugovori o podacima i sve druge vrste pisanih izjava, kojima se utvrđuju mogući uvjeti pristupa i obrade između glavnog istraživača i pružatelja podataka;
 - (f) postojanje osposobljavanja o sigurnosti podataka i zaštiti osobnih podataka koje završe istraživači podnositelji zahtjeva;
 - (g) jesu li za obradu podataka potrebna sigurna okruženja za obradu.
5. Ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana smatra da se za pružanje pristupa traženim podacima treba koristiti sigurno okruženje za obradu, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zahtijeva dokumentaciju kojom se potvrđuje da operator tog okruženja:
- (h) utvrđuje uvjete pristupa sigurnom okruženju za obradu kako bi se rizik od neovlaštenog čitanja, kopiranja, izmjene ili uklanjanja podataka pohranjenih u sigurnom okruženju za obradu sveo na najmanju moguću mjeru;
 - (i) osigurava da provjereni istraživači imaju pristup samo podacima obuhvaćenima obrazloženim zahtjevom pomoću pojedinačnih i jedinstvenih korisničkih identiteta i povjerljivih načina pristupa;
 - (j) vodi utvrdivu evidenciju pristupa sigurnom okruženju za obradu u razdoblju potrebnom za provjeru i reviziju svih postupaka obrade u tom okruženju;
 - (k) osigurava da je računalna snaga koja je na raspolaganju provjerenim istraživačima primjerena i dostatna za potrebe istraživačkog projekta;
 - (l) prati djelotvornost mjera navedenih u točkama od (a) do (d).

Članak 10.

Sadržaj obrazloženog zahtjeva

- (1) Obrazloženi zahtjev sadržava barem sljedeće elemente:
 - (a) datum do kojeg pružatelj podataka daje pristup traženim podacima i datum prekida tog pristupa;
 - (b) načine pristupa utvrđene u skladu s člankom 9.;
 - (c) sažetak zahtjeva za pristup podacima iz članka 8. točke (g).
- (2) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može u obrazloženi zahtjev uključiti imena i podatke za kontakt svih provjerenih istraživača navedenih u

zahtjevu za pristup podacima ako je to potrebno kako bi se omogućio pristup traženim podacima u skladu s načinima pristupa navedenima u obrazloženom zahtjevu.

- (3) Ako pružanje pristupa uključuje prijenos osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji u smislu poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679, obrazloženi zahtjev sadržava informacije o potrebi za uspostavom odgovarajućeg mehanizma prijenosa ili upućivanjem na njega kako bi se osigurala usklađenost s Uredbom (EU) 2016/679.

Članak 11.

Objava pregleda obrazloženog zahtjeva na portalu za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama

1. Nakon sastavljanja obrazloženog zahtjeva koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana objavljuje pregled obrazloženog zahtjeva na javnom sučelju portala za pristup podacima na temelju Akta o digitalnim uslugama. Pregled sadržava sve sljedeće:
 - (a) sažetak zahtjeva za pristup podacima iz članka 8. točke (g);
 - (b) načine pristupa utvrđene u skladu s člankom 9.
2. Pregled iz stavka 1. ažurira se kako bi se uzele u obzir sve promjene koje proizlaze iz izmjene jednog ili više elemenata nakon razmatranja zahtjeva za izmjenu ili ishoda posredovanja u skladu s člankom 13.

Članak 12.

Postupci za razmatranje zahtjeva za izmjenu

3. Nakon primitka zahtjeva za izmjenu u skladu s člankom 40. stavkom 5. Uredbe (EU) 2022/2065 koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o tome obavješćuje glavnog predmetnog istraživača.
4. Prilikom odlučivanja o zahtjevu za izmjenu podnesenom na temelju članka 40. stavka 5. točke (a) Uredbe (EU) 2022/2065 koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana uzima u obzir sljedeće:
 - (a) jesu li razlozi navodnog nedostatka pristupa podacima propisno potkrijepljeni;
 - (b) je li taj nedostatak pristupa podacima trajan ili privremen.
5. Prilikom odlučivanja o zahtjevu za izmjenu podnesenom na temelju članka 40. stavka 5. točke (b) Uredbe (EU) 2022/2065 koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana uzima u obzir sve sljedeće:
 - (a) jesu li navodne slabe točke i njihov značaj propisno potkrijepljeni;
 - (b) vjerojatnost i ozbiljnost štete koja proizlazi iz tih navodnih znatnih slabih točaka;
 - (c) mjeru u kojoj načini pristupa utvrđeni u obrazloženom zahtjevu učinkovito smanjuju rizik od nastanka takve štete.

6. U bilo kojem trenutku tijekom procjene zahtjeva za izmjenu koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može od pružatelja podataka ili glavnog istraživača zatražiti sve dodatne informacije koje smatra potrebnima za dovršetak svoje procjene.
7. Takav zahtjev za dodatne informacije podnosi se u najkraćem mogućem roku kako bi se pružatelju podataka ili glavnom istraživaču osiguralo dovoljno vremena za odgovor i ni u kojem slučaju ne utječe na rok utvrđen u članku 40. stavku 6. drugom podstavku Uredbe (EU) 2022/2065. Ako pružatelj podataka ili glavni istraživač uopće ne dostavi tražene informacije ili ih dostavi u roku koji odredi koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili dostavi djelomične informacije, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana donosi odluku u roku utvrđenom u članku 40. stavku 6. Uredbe (EU) 2022/2065 na temelju informacija koje su mu stavljene na raspolaganje u razumnom roku.

Članak 13.

Posredovanje

- (1) Ako se pružatelj podataka ne slaže s odlukom koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o zahtjevu za izmjenu, pružatelj podataka može u roku od pet radnih dana od obavijesti koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u skladu s člankom 40. stavkom 6. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2065 pisanim putem zatražiti od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da sudjeluje u posredovanju.
- (2) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije obavezan sudjelovati u postupku posredovanja.
- (3) Pisani zahtjev iz stavka 1. sadržava sažeti opis konkretnih elemenata odluke, kako ih je priopćio koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u skladu s člankom 40. stavkom 6. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2065, na koje pružatelj podataka ulaže prigovor.
- (4) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i pružatelj podataka dogovaraju se o imenovanju posrednika i pokreću postupak posredovanja u roku od 20 radnih dana od podnošenja zahtjeva za posredovanje na temelju stavka 3.
- (5) Prije pristanka na imenovanje posrednika koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana provjerava je li posrednik nepristran i neovisan te posjeduje li relevantno stručno znanje povezano s predmetom kako je opisano u pisanom zahtjevu iz stavka 1.
- (6) Pružatelj podataka snosi sve troškove posredovanja.
- (7) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana bez nepotrebne odgode obavještava glavnog istraživača o zahtjevu za posredovanje iz stavka 1. i može odlučiti pozvati glavnog istraživača da se pridruži posredovanju kao stranka. Ako je zahtjev za pristup podacima podnesen koordinatoru za digitalne usluge iz istraživačke organizacije, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana može pozvati koordinatora za digitalne usluge iz istraživačke organizacije da sudjeluje u postupku posredovanja. Nijedna stranka koju koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana pozove da se pridruži posredovanju nije obvezna sudjelovati u postupku posredovanja.

- (8) Sudjelovanje u posredovanju ne utječe na pravo stranaka da pokrenu sudski postupak u bilo kojem trenutku prije, tijekom ili nakon posredovanja.
- (9) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana određuje rok za posredovanje koji ne smije biti dulji od 40 radnih dana počevši od dana pokretanja postupka posredovanja u skladu sa stavkom 4.
- (10) Posrednik može prekinuti posredovanje ranije u jednom od sljedećih slučajeva:
 - (a) jedna od stranaka izričito zahtijeva prekid posredovanja;
 - (b) postaje jasno da je zbog ponašanja stranaka tijekom posredovanja, uključujući nesudjelovanje u dobroj vjeri, malo vjerojatno da će se postići dogovor.
- (11) Ako posredovanje rezultira dogovorom stranaka, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana uzima u obzir taj dogovor i, prema potrebi, mijenja obrazloženi zahtjev te o izmjeni obavješćuje glavnog istraživača.
- (12) Ako stranke ne postignu dogovor, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana obavješćuje pružatelja podataka da se odluka koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o zahtjevu za izmjenu, kako je posljednji put priopćena u skladu s člankom 40. stavkom 6. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2065, smatra valjanom i služi kao relevantna osnova za daljnje korake u postupku te o tome obavješćuje glavnog istraživača.
- (13) Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana evidentira u sustavu AGORA sažeti zapisnik o posredovanju koji priprema posrednik i koji su potpisale sve stranke. Taj zapisnik mora sadržavati sljedeće informacije:
 - (a) datum pisanog zahtjeva pružatelja podataka za posredovanje;
 - (b) identitet i podatke za kontakt stranaka;
 - (c) datum početka i završetka posredovanja;
 - (d) ishod posredovanja, uključujući postignuti dogovor ili razlog za prekid posredovanja.

Članak 14.

Savjetovanje s neovisnim stručnjacima

- (1) Prije sastavljanja obrazloženog zahtjeva ili donošenja odluke o zahtjevu za izmjenu koordinator za digitalne usluge može odlučiti savjetovati se sa stručnjacima.
- (2) Stručnjaci su neovisni i nepristrani, posjeduju relevantno stručno znanje i dokazane vještine te imaju kapacitet i resurse za obavljanje utvrđene zadaće bez nepotrebnog odgađanja.
- (3) Kako bi dokazali nepristranost, stručnjaci potpisuju izjavu kojom potvrđuju sljedeće:
 - (a) da nemaju financijske ni osobne veze s pružateljem podataka ili istraživačima podnositeljima zahtjeva;
 - (a) da nemaju nikakav interes u ishodu postupka pristupa podacima;
 - (b) da nisu u sukobu interesa.

- (4) Koordinator za digitalne usluge u sustavu AGORA bez nepotrebne odgode evidentira sva savjetovanja provedena na temelju stavka 1., zajedno sa stručnim mišljenjem primljenim kao odgovor na savjetovanje.

POGLAVLJE IV.

UVJETI ZA PRUŽANJE TRAŽENIH PODATAKA PROVJERENIM ISTRAŽIVAČIMA

Članak 15.

Dijeljenje podataka i dokumentacija o podacima

- (1) Pružatelji podataka u roku od tri radna dana obavješćuju koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o sljedećem:
- (a) da je pristup traženim podacima omogućen provjerenim istraživačima u skladu s obrazloženim zahtjevom;
 - (b) da je pristup provjerenim istraživačima prekinut.
- (2) Pružatelji podataka provjerenim istraživačima pružaju sve dodatne informacije potrebne za pristup traženim podacima i njihovo razumijevanje, kao što su šifarnici, zapisnici promjena i dokumentacija o strukturi. Ako pružanje takvih informacija može dovesti do znatnih nedostataka u uslugama pružatelja podataka, pružatelj podataka obavješćuje koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o tom riziku i, ako je moguće, predlaže alternativne informacije.
- (3) Prilikom pružanja pristupa podacima pružatelji podataka ne nameću provjerenim istraživačima zahtjeve u pogledu upravljanja podacima, kao što su zahtjevi u pogledu arhiviranja, pohrane, osvježavanja i brisanja, ni ograničenja upotrebe standardnih analitičkih alata, koji mogu ometati provedbu relevantnog istraživanja, osim ako su takvi zahtjevi ili ograničenja izričito navedeni u obrazloženom zahtjevu.
- (4) Ako se obrađuju osobni podaci, pružatelji podataka provjerenim istraživačima ne nameću nikakve uvjete u pogledu obrade podijeljenih osobnih podataka osim onih navedenih u obrazloženom zahtjevu.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.
Sastavljeno u Bruxellesu 1.7.2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN